

"ЈУП Истраживање и развој" д.о.о.

Ул. Немањина бр. 22-26

БЕОГРАД

На основу члана, члана 3. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС" бр. 101/05) и Одлуке о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу за управљање Пројектом истраживање и развој у јавном сектору 05 Број: 02-5424/2010 од 22. јула 2010. године, директор „ЈУП Истраживање и развој“ д.о.о., са седиштем у Београду, ул. Немањина бр. 22-26, доноси

ПРАВИЛНИК

О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се у „ЈУП Истраживање и развој“ д.о.о., са седиштем у Београду, ул. Немањина бр. 22-26, ближе уређују права, обавезе и одговорности у вези са безбедношћу и здрављем на раду, утврђене законом.

Права, обавезе и одговорности послодаваца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду остварују се у складу са законом и прописима донетим на основу закона и овим правилником осим ако посебним законом није другачије одређено.

Члан 2.

Безбедност на раду спроводи се на основу Закона о безбедности и здрављу на раду, и овог правилника, у циљу заштите живота и здравља запослених од повреда на раду, заштите запослених од професионалних и осталих обољења, отклањања узрока повреда и здравствених оштећења на раду као и стварања што повољнијих услова рада.

Члан 3.

Процес рада организује се тако да сваки запослени може да ради без опасности за свој живот и здравље, као и живот и здравље запослених и других лица у свом окружењу. Безбедност на раду обухвата: прописивање и спровођење општих и посебних превентивних мера које утичу на стварање безбених услова рада, као и права, обавеза и одговорности за спровођење прописаних мера безбедности на раду.

Основни задатак директора и одговорних лица у „ЈУП Истраживање и развој“ д.о.о. су унапређење организације процеса рада којим се гарантује сигурност запослених на раду путем коришћења савремених метода безбедности на раду.

Члан 4.

Безбедни услови рада остварују се применом савремених техничких, организационих, здравствених и других мера на начин утврђен Законом о безбедности и здрављу на раду и актима предузећа и другим прописима.

Члан 5.

Одредбе овог правилника примењују се на све запослене у радном процесу без обзира на време трајања њиховог рада, као и на лица која се затекну у радној околини.

II ОСТВАРИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ НА РАДУ

Члан 6.

Безбедност на раду је саставни део организације рада и технолошког процеса, а директор је дужан да обезбеди превентивне, текуће мере и средства неопходна за остваривање безбедних услова рада.

Надзор над спровођењем овог Правилника врши Одбор за безбедност и здравље на раду, као и надлежни инспекцијски органи.

Члан 7.

Директор је одговоран за обезбеђење финансијских средстава за спровођење и унапређење безбедности на раду у складу са Законом о безбедности и здрављу и на раду и овим Правилником.

Члан 8.

Директор одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравље на раду.

Члан 9.

Директор је дужан да у прописаном поступку уз учешће стручног лица за безбедност и здравље на раду донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места. Овим актом се утврђује начин и мере за отклањање ризика.

Члан 10.

Процена ризика се заснива на утврђивању могућих опасности и штетности на радном месту, у радној околини, а на основу истих се врши процена опасности од настанка повреда или општећења здравља запослених.

III ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ НА РАДУ

Члан 11.

Директор је дужан да стручном лицу за безбедност и здравље на раду омогући независно и самостално обављање послова, приступ свим потребним подацима из области безбедности и здравља на раду.

Члан 12.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно директору или лицу које директор одреди.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду не може трпити штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Члан 13.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду обавља своје послове непосредно сарађујући са директором или лицем које директор овласти и којем и одговара за извршење послова. Стручно лице за безбедност и здравље на раду обилази места рада и проверава да ли су примењене мере безбедности у складу са Законом.

Члан 14.

Стручно лице за безбедност и заштиту на раду уколико запази да запосленом прети опасност по живот и здравље, забрањује рад на радном месту и о томе одмах обавештава директора и представника запослених, а запосленог удаљава са тог посла, до обезбеђивања прописаних мера безбедности.

Члан 15.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду учествује у процени ризика на радним местима као и:

- даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава рада;
- даје савете директору у избору, коришћењу и одржавању средстава и опреме за личну безбедност на раду;
- учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- прати стање у вези са повредама на раду и припрема извештаје са предлозима мера за њихово спречавање;
- прати стање болести у вези са радом као и појаву професионалних болести и учествује у утврђивању њихових узрока и предлаже мере за њихово отклањање;
- припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- води евиденције у области безбедности и здравља на раду у предузећу;
- сарађује и координира рад са службом медицине рада по питањима безбедности и здравља на раду;
- у складу са законом и подзаконским прописима врши све послове у вези евидентирања и пријављивања надлежним органима повреда на раду.

Члан 16.

Стручно лице за безбедност и здравље на раду дужно је да одмах извести надлежну инспекцију рада ако послодавац и поред забране рада у случају непосредне опасности по живот и здравље, наложи запосленом да настави са радом.

IV ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА У ПРЕДУЗЕЋУ

ДИРЕКТОР

Члан 17.

Обавезе директора истовремено представљају права запослених на спровођењу мера безбедности и здравља на раду.

Члан 18.

Директор је дужан обезбедити да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог.

Директор мора обезбедити да запосленом не угрожавају безбедност и здравље, радна околина и средства за рад, а средства и опрема за личну заштиту буду произведена и обезбеђена не угрожавајући безбедност и здравље запослених.

Члан 19.

Директор је дужан да обезбеди превентивне мере при организовању рада и радног процеса у циљу заштите живота и здравља запослених и то :

1. пре почетка рада;
2. у току рада,
3. код измене технолошког процеса.

Дужан је да изабере радне методе којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља запослених.

Члан 20.

Директор је дужан да запосленима обезбеди на радном месту и у радној околини спровођење мера безбедности и здравља на раду.

Члан 21.

Директор се ослобађа обавеза и одговорности примене мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

Члан 22.

У случају повређивања због непредвидивих и неубичајених околности ван контроле директора или изузетних догађаја чије се последице нису могле избећи, директор није одговоран у смислу Закона о безбедности и здрављу на раду.

Члан 23.

Директор има право и обавезу да:

- преко стручног лица за безбедност и здравље и непосредног руководиоца организује и обезбеди спровођење законских и подзаконских прописа из безбедности и здравља на раду и одредаба овог правилника;
- путем стручног лица за безбедност и здравље на раду, организује унапређивање безбедности и здравља на раду;
- покрене дисциплински поступак у вези повреде прописа из безбедности и здравља на раду;
- стави на увид исправе или податке, инспектору рада за несметано вршење надзора над применом прописа из безбедности и здравља на раду;
- организује обавештавање надлежне инспекције о почетку рада предузећа;
- врши распоред радника према стручним и здравственим способностима.

Члан 24.

Директор је одговоран:

- за благовремено доношење општих аката којим се регулише спровођење безбедности и здравље на раду;
- за контролу примене прописа безбедности и здравља на раду;
- за контролу спровођења мера безбедности и здравља на раду;
- за предузимање конкретних мера ради отклањања констатованих недостатака од стране инспекцијских и других овлашћених органа;
- за обавештавање надлежне инспекције о променама насталим у технолошком процесу и то у року од осам дана пре уведене промене;
- за осигурање уласка инспектора рада у просторије Друштва;

НЕПОСРЕДНИ РУКОВОДИЛАЦ

(руководиоци сектора и запослени који руководе и организују послове)

Члан 25.

За спровођење законских и других прописа из безбедности и здравља на раду одговорни су непосредни руководиоци у свом делокругу рада. У свом раду задужени су:

- да запослени ради на месту на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- да запосленом обезбеди средства рада као у средства и опрему за личну заштиту;

- да упозна запосленог на најприкладнији начин о условима рада, ризицима, опасностима и штетностима на месту рада и мерама безбедности на раду;
- да се средства рада, средства и опрема личне заштите користе према њиховој намени и да их употребљавају само запослени којима су поверена;
- да објасни запосленом начин употребе и намену одговарајућих средстава и опреме за личну заштиту и укажу на евентуалне последице због неупотребљавања истих;
- да запосленом повери задатке који неће имати штетне последице на његову безбедност и здравље;
- да својим присуством обезбеди сигурно извршавање опасних и сложених послова, а услучају своје спречености одреди другог запосленог који испуњава за то одговарајуће услове;
- да контролише исправност оруђа за рад, уређаја и алата пре почетка и у току рада
- да извести свог руководиоца и стручно лице за безбедност и здравље на раду у случају даоруђе за рад и уређаји нису периодично прегледани;
- да контролише пре почетка и у току рада, да ли су запослени под утицајем алкохола, других средстава зависности или у стању душевне поремећености;
- да брине да се не пуши на радним местима, где то није дозвољено;
- да контролише да ли се запослени придржавају прописаних мера безбедности при обављању послова и радних задатака;
- да контролише да ли се оруђима за рад рукује по упутству произвођача и упутствима за безбедан рад;
- да у случају негативних резултата контроле извести стручно лице за безбедност и здравље на раду и директора;
- да лицу за безбедност и здравље на пријави сваку повреду на раду одмах по догађају;
- да поднесе извештај директору о избегнутој повреди на раду да упозна запослене са одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду, овог Правилника и другим општим и посебним прописима из безбедности и здравља на раду и упутствима за безбедан рад;
- да брине како би сложене и одговорне послове обављали запослени који су стручно квалификовани за извршење истих;
- да се на радно место са посебним ризицима рада распореде само радници који испуњавају прописане услове рада и здравствене услове;
- да раднику, који не испуњава прописане и здравствене услове, на местима са посебним ризицима рада, одмах забрани даљи рад;
- да раднику забрани рад са неисправним средствима рада и заштитним средствима;
- да раднику који не употребљава заштитна средства забрани рад и предложи
- предузимање мера за утврђивање одговорности да се стара о опремљености и правилној употреби заштитних средстава;
- да обезбеди раднику присуство на курсевима, семинарима и

другим облицима оспособљавања из области безбедности и здравља на раду;

- да пази, како би приступ зонама где постоји опасност, имали само радници којима су дата одређена упутства;
- да видно означи неисправно оруђе за рад и алат, и предузме мере, како би се неисправност отклонила и алат заменио да се стара о основном санитарском обезбеђењу и попуни приручне апотеке;
- да непосредно након пружања прве помоћи извести директора и стручно лице за безбедност и здравље на раду о повреди и предузме одговарајуће мере да се повређени пребаци до прве здравствене установе;
- да се у случају повреде са смртним исходом, место догађаја обезбеди и све ствари које би могле ризицима рада, одмах забрани даљи рад;
- да запосленом забрани рад са неисправним средствима рада и заштитним средствима
- да запосленом који не употребљава заштитна средства забрани рад и предложи предузимање мера за утврђивање одговорности да се стара о опремљености и правилној употреби заштитних средстава;
- да обезбеди запосленом присуство на курсевима, семинарима и другим облицима оспособљавања из бити узрочник и сачекају долазак истражног органа у положају у ком су затечене;
- да пази, како би приступ зонама где постоји опасност, имали само запослени којима су дата одређена упутства;
- да видно означи неисправно оруђе за рад и алат, и предузме мере, како би се неисправност отклонила и алат заменио да се стара о основном санитарском обезбеђењу и попуни приручне апотеке;
- да непосредно након пружања прве помоћи извести директора и стручно лице за безбедност и здравље на раду о повреди и предузме одговарајуће мере да се повређени пребаци до прве здравствене установе;
- да се у случају повреде са смртним исходом, место догађаја обезбеди и све ствари које би могле бити узрочник и сачекају долазак истражног органа у положају у ком су затечене области безбедности и здравља на раду.

V ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 26.

Запослени је дужан:

- да се пре почетка рада на радном месту или у случају промене радног места, упозна са прописима и мерама безбедности и здравља на раду;
- да се оспособљава за безбедан рад;
- да ради са пуном пажњом уз примене прописаних мера безбедности;
- да ради на безбедан начин у циљу очувања свог здравља и живота као и живота и здравља осталих запослених без опасности по средства којима посредно или непосредно рукује;
- да у случају повреде на раду пружи прву помоћ повређеном, а о догађају

обавести непосредног руководиоца, стручно лице за безбедност и здравље на раду и послодавца;

- да се обучи за примену безбедносних мера и пружање прве помоћи;
- да се одазове редовним превентивним здравственим прегледима;
- да наменски и пажљиво рукује средствима рада, одржава их у исправном стању и да сваку неисправност на оруђу за рад или заштитном средству одмах пријави непосредном руководиоцу или стручном лицу безбедности и здравља на раду;
- да пре почетка рада провери исправност оруђа за рад и заштитних средстава;
- да по завршетку рада, оруђа за рад и кориштена средства остави у исправном стању;
- да се подвргне алко-тесту на захтев непосредног руководиоца или стручног лица за безбедност и здравље на раду;
- да напусти радно место када не примењује прописане безбедносне мере или не користи заштитна средства, а то од њега затражи непосредни руководиоца или стручно лице за безбедност и здравље на раду;
- да напусти место рада, ако се налази у таквом психофизичком стању да доводи у опасност себе или друге раднике.

Члан 27.

Запослени не може засновати радни однос уколико на предходном лекарском прегледу није задовољио здравствене услове за послове које ће обављати. Бригу о томе води кадровска служба и послодавац.

Члан 28.

У току запослења запосленом се периодично проверава здравствено стање и то:

1. за рад на пословима са посебним ризицима, по одлуци министарства надлежног за рад;
2. за све остале раднике, систематски преглед се може вршити сваке четврте године и по налогу директора.

Запослени је дужан да се подвргне здравственом прегледу и у краћем временском периоду ако дође у такво здравствено стање да је то потребно.

Члан 29.

Запослени има право да се пре почетка рада упозна са условима рада, могућим опасностима и штетностима као и предвиђеним и предузетим заштитним мерама.

Запослени има право да одбије да ради када сматра да му прети опасност по живот или здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду.

Запослени има право да поднесе захтев за заштиту својих права, надлежној инспекцији рада ако сматра да нису спроведене заштитне мере у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, или ако сматра да му је забрана рада

неосновано изречена.

VI РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 30.

Послови, односно радна места на којим објективно постоје повећане опасности и ризици од повреда и здравствених оштећења, чија се штетна деловања у потпуности не могу отклонити познатим мерама безбедности и здрављана раду, а утврђена су обављеном анализом свих радних места, сматрају се радним местима са повећаним ризиком рада.

Члан 31.

Да би запослени био распоређен на радно место са повећаним ризиком рада мора испунити следеће услове:

- да поседује захтеване здравствене способности за то радно место;
- да поседује одговарајућу стручну спрему;
- да није млађи од 18 година;
- да постоји посебан документ о извршеној обуци и провери знања за рад на том радном месту.

Члан 32.

Критеријуми за израду радних места са повећаним ризиком рада су:

1. Опасност од механичких повреда;
2. Опасност од високе температуре, влажности и струјања ваздуха;
3. Опасност од утицаја хемијских штетности;
4. Опасност од утицаја буке;
5. Опасност од електричног удара;
6. Друге присутне опасности.

VII ПОСЕБНА ЗАШТИТА НА РАДУ ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА РАДА

Члан 33.

Омладини до 18 година, женама и инвалидним радницима, осигурава се посебна безбедност и здравље на раду. Њихова права у оквиру трајања радног времена, права на годишњи одмор и његова дужина трајања, плаћеног одсуства и других права из радног односа, ближе су уређена прописима из радног односа тј. Законом о раду.

Члан 34.

Жене не могу бити распоређене на следеће послове:

- на послове са посебним ризицима рада, ако нису предузете посебне мере заштите за жене;
- за рад на другим пословима који штетно, и са нарочито повећаним

ризиком, могу да утичу на здравље жена а посебно пре и после порођаја.

Члан 35.

Инвалид рада распоређује се на послове, односно радно место према преосталој радној способности, у складу са законом.

VIII ОДРЕЂИВАЊЕ ПРЕДСТАВНИКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ ИЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 36.

Запослени код послодавца изабраће једног представника за безбедност и здравље на раду, чија је дужност да сарађује са послодавцем и стручним лицем за безбедност и здравље на раду, по питањима спровођења превентивних безбедносних мера као и отклањање ризика у процесу рада.

Члан 37.

Представник запослених има право :

- да директору да предлог по свим питањима безбедности и здравља на раду;
- да захтева од директора предузимање одговарајућих мера за отклањање или смањење ризика по безбедност и здравље запослених;
- да захтева вршење надзора од стране инспекције рада ако сматра да директор није спровео одговарајуће мере безбедности и здравља на раду;
- да присуствује инспекцијском надзору.

Члан 38.

Директор и представник запослених дужни су да међусобно сарађују по питањима безбедности и здравља на раду.

Члан 39.

Директор је дужан да представника запослених упозна :

- са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима, обољењима у вези са радом као и предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље запослених.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Овај правилник ступа на снагу 7 (седмог) дана по усвајању од стране директора Друштва.

Измене и допуне овог Правилника врше се по истом поступку као и доношење.

Члан 41.

Тумачење одредаба овог Правилника даје директор Друштва.

У Београду, 01.03 2010. године

ДИРЕКТОР

Др Дарко Ђукић "Истраживање и развој"

Др Дарко Ђукић